

Turistická oblast
Poodří – Moravské Kravařsko

**Metodika a realizace hodnocení
návštěvnosti z pohledu příjmů z
cestovního ruchu v TO a jejich dopadu na
veřejné rozpočty**

Zadavatel:

DM TO Poodří – Moravské Kravařsko, o.p.s.
Komenského 12, 742 45 Fulnek

Zhotovitel:

Ing. Michal Blaško, PhD.
odborný konzultant v cestovním ruchu
Husova 714/23, 790 01 Jeseník

Říjen 2016

Obsah:

1. Úvod	3
2. Metodika	4
2. Analýza návštěvnosti TO Poodří-Moravské Kravařsko	5
3. Výpočet příjmů z ubytovaných hostů v TO Poodří – Moravské Kravařsko	6
3.1 Stanovení průměrné útraty rezidentů a nerezidentů	6
3.2 Vývoj příjmů z ubytovaných hostů v období 2012 - 2015	6
4. Kvalifikovaný odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu	7
5. Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z cestovního ruchu	7
6. Závěry	8
7. Seznam tabulek	8

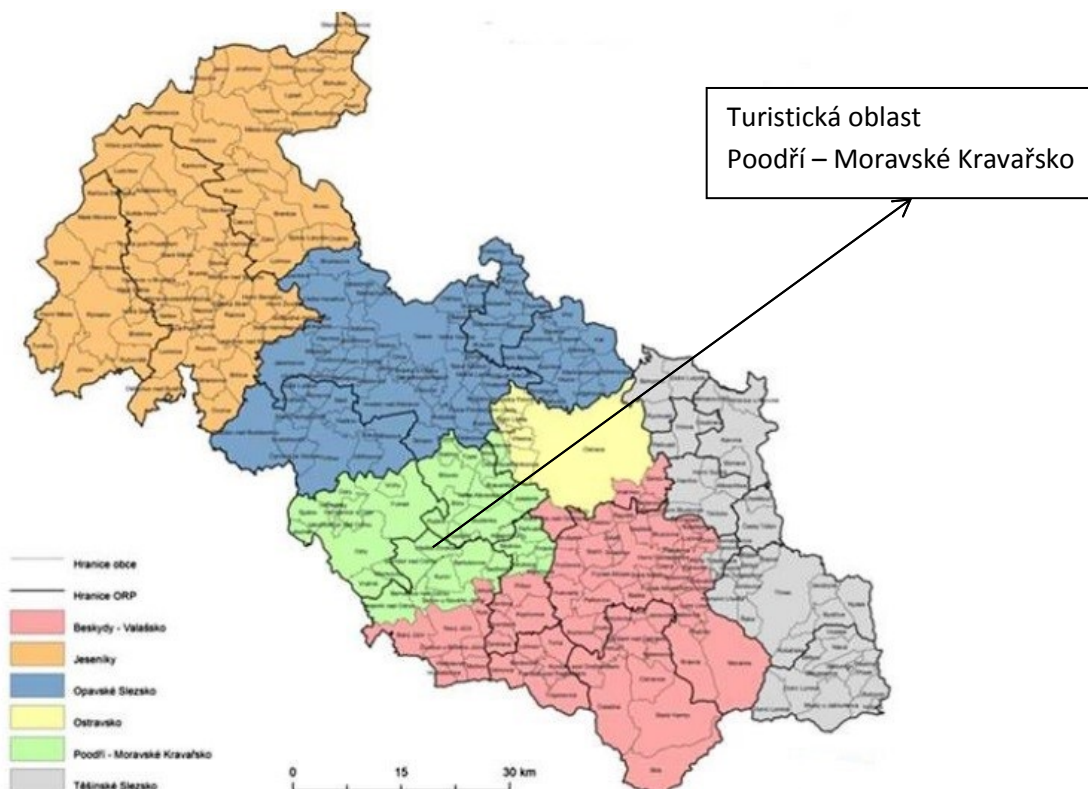
1. Úvod

„Když něco nemůžete změřit, nemůžete to ani řídit“ (Peter Drucker, filosof managementu, ekonom).

Posláním destinačního managementu je sloužit turistické oblasti zajištěním koordinace dlouhodobě udržitelného rozvoje sektoru cestovního ruchu, a tím zásadně napomáhat zvýšení konkurenceschopnosti a prodejnosti destinace na cílových trzích. Aby bylo zřejmé, jak se daří naplňovat poslání destinačního managementu a kvantitativní cíle marketingové strategie se svými dopady na příjmy z cestovního ruchu, zaměstnanost a příjmy veřejných rozpočtů, je nutné průběžně tyto dopady měřit a vyhodnocovat. K tomu slouží tato metodika a následné výpočty jednotlivých ukazatelů.

Dokument je zpracován pro turistickou oblast Poodří - Moravské Kravařsko, která leží v Moravskoslezském kraji (viz mapka), přičemž základním – kvantitativním cílem marketingové strategie pro období 2010 – 2015 byl celkový růst počtu turistů a návštěvníků do roku 2015 o 10% ve srovnání s výchozím stavem roku 2010.

Mapka: Turistické oblasti Moravskoslezského kraje

Zdroj: Strategie řízení CR v Moravskoslezském kraji

Zdrojem informací o návštěvnosti jsou oficiální data Českého statistického úřadu (dále ČSÚ). Jedná se o data, která se týkají turistů, tedy těch, kteří se alespoň jednou během pobytu v destinaci ubytují v hromadném ubytovacím zařízení (hotel, penzion, kemp apod.). Zdrojem informací potřebných pro výpočet příjmů z ubytovaných hostů jsou data ČSÚ o návštěvnosti a marketingová šetření agentur Ipsos Tambor ČR (rezidenti) a STEM/MARK (nerezidenti), která se mimo jiné zabývají i průměrnou denní útratou rezidenta/nerezidenta. Zdrojem informací pro kvalifikovaný odhad primární, sekundární a terciální zaměstnanosti v cestovním ruchu v destinaci jsou příjmy z ubytovaných hostů,

relevantní údaje MPSV a Českého systému kvality služeb. Zdrojem informací pro výpočet příjmů veřejných rozpočtů jsou příjmy z ubytovaných hostů a relevantní údaje studie KPMG.

2. Metodika

Výpočet příjmů z ubytovaných hostů

Metoda výpočtu příjmů z ubytovaných hostů byla poprvé představena na mezinárodní konferenci COME AND STAY 2012 v Praze a v České republice byla vícekrát použita ve vybraných turistických oblastech a regionech České republiky. Metoda spočívá v přepočtu návštěvnosti na socioekonomické přínosy – příjmy z ubytovaných hostů a vychází ze statistických údajů ČSÚ, šetření rezidentů agenturou Ipsos Tambor ČR a šetření nerezidentů agenturou STEM/MARK. Výpočty jsou prováděny podle vztahu:

$$P = L_r \cdot U_r + L_n \cdot U_n \quad ,$$

kde P jsou příjmy z ubytovaných hostů v hromadných ubytovacích zařízeních za dané období, L_r je počet přenocování rezidentů za dané období, U_r je průměrná útrata rezidenta v dané turistické oblasti, L_n je počet přenocování nerezidentů za dané období, U_n je průměrná útrata nerezidenta v České republice.

Kvalifikovaný odhad primární, sekundární a terciální zaměstnanosti v cestovním ruchu

Zaměstnanost v cestovním ruchu tvoří ve venkovských oblastech obvykle významný podíl na celkové zaměstnanosti. V případě funkčního destinačního managementu může cestovní ruch ve venkovských oblastech generovat až jednu třetinu nabídky volných pracovních míst na trhu práce, a to zejména v dané sezóně. V České republice je vzhledem ke značné diversifikaci poskytovatelů služeb v cestovním ruchu toto odvětví relativně stabilní ve srovnání s jinými odvětvími a při dobrém fungování destinačního managementu jsou největší hrozbou zvraty v ekonomice. To ovšem platí i u ostatních odvětví ekonomiky.

Východisky pro kvalifikovaný odhad zaměstnanosti jsou příjmy z ubytovaných hostů, vlastní šetření zaměřené na podíl mzdových nákladů na ceně služeb v cestovním ruchu, průměrná roční hrubá mzda v odvětví cestovního ruchu v dané destinaci a multiplikátory stanovené Českým systémem kvality služeb. Cestovní ruch v České republice primárně zaměstnává cca 235000 pracovníků v závislosti na sezónnosti. Sekundárně jsou na 1 pracovníka navázány 3-4 další pracovní pozice, které by bez cestovního ruchu nemohly existovat. Terciálně je na 1 pracovníka primární sféry navázáno 15-20 dalších pracovních míst napříč všemi obory a průmysly. Model zaměstnanosti v destinaci je vytvořen pro určité období, přičemž je sledován nárůst/pokles hodnot v primární, sekundární a terciální sféře.

Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z cestovního ruchu

Příjmy veřejných rozpočtů jsou kalkulovány pouze v rámci příjmů z ubytovaných hostů. Jednodenní návštěvníci nejsou zahrnuti, protože ČSÚ počty jednodenních návštěvníků nesleduje. Ze studie KPMG zpracované v roce 2010 pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR vyplývá, že ze 100 Kč výdajů ubytovaného hosta je 40,79 Kč odvedeno do veřejných rozpočtů ve formě přímých daní, sociálního pojištění a zdravotního pojištění. Z toho příjmy státního rozpočtu činí 71,4%, příjmy krajských rozpočtů 4,9%, příjmy obecních rozpočtů 12,3% a příjmy do zdravotního pojistného systému 11,4%.

2. Analýza návštěvnosti TO Poodří-Moravské Kravařsko

V následující tabulce jsou uvedena oficiální data týkající se návštěvnosti od roku 2000 s výjimkou roku 2011, kdy ČSÚ data TO Poodří – Moravské Kravařsko nezveřejnil z důvodu menší spolehlivosti. Díky změně metodiky v roce 2012 jsou již data zveřejňována pro každý kalendářní rok.

Tabulka 2.1 – Vývoj návštěvnosti v TO Poodří - Moravské Kravařsko

Stav k 31.12.	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Průměrná doba pobytu	Čisté využití lůžek (%)	Počet lůžek
2000	20 247	17 560	2 687	93 833	86 681	7 152	5,6	21,5%	1 193
2001	18 820	16 440	2 380	66 841	58 784	8 057	4,6	15,4%	1 190
2002	18 074	14 890	3 184	62 313	52 693	9 620	4,4	15,4%	1 107
2003	15 774	14 137	1 637	62 699	57 548	5 151	5,0	15,3%	1 126
2004	11 472	9 863	1 609	36 586	31 446	5 140	4,2	9,0%	1 115
2005	14 488	13 180	1 308	36 071	32 390	3 681	3,5	9,2%	1 078
2006	14 468	13 035	1 433	43 674	39 841	3 833	4,0	10,6%	1 125
2007	14 818	13 370	1 448	42 003	37 601	4 402	3,8	10,6%	1 086
2008	13 617	12 042	1 575	38 424	34 887	3 537	3,8	10,3%	1 025
2009	13 915	12 641	1 274	38 930	36 176	2 754	3,8	10,9%	978
2010	10 546	9 382	1 164	28 369	26 090	2 279	3,7	7,9%	983
2012	18 984	15 745	3 239	44 477	37 319	7 158	3,3	8,1%	1 500
2012*	19 123	15 874	3 249	44 944	37 764	7 180	3,4	8,1%	1 514
2013*	19 371	16 576	2 795	44 152	38 515	5 637	3,3	8,8%	1372
2014*	18 161	14 824	3 337	43 438	36 272	7 166	3,4	8,8%	1349
2015*	20 906	16 877	4 029	49 611	40 572	9 039	3,4	9,7%	1399

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní, *revidovaná data

Z vývoje návštěvnosti TO Poodří – Moravské Kravařsko vyplývá:

- počet příjezdů hostů v posledním sledovaném roce (2015) byl nejvyšší od roku 2000, přičemž meziroční nárůst činil 15,1%,
- počet přenocování hostů zaznamenal v posledním sledovaném roce (2015) rovněž významný meziroční nárůst, a to 14,2%,
- podíl nerezidentů (zahraničních hostů) na celkovém počtu hostů činil v posledním sledovaném roce (2015) 19,3%, což je výrazně více než v roce 2000 (13,3%),
- průměrná doba pobytu je poměrně nízká a dlouhodobě se drží na hodnotách 3,4 dne (2,4noci),
- čisté využití lůžek s v posledním sledovaném roce (2015) poměrně výrazně vzrostlo, nicméně, výsledná procenta jsou velmi nízká.

Plnění základního - kvantitativního cíle marketingové strategie

Z následující tabulky 2.2 vyplývá, že základní – kvantitativní cíl marketingové strategie (růst návštěvnosti ve srovnání s rokem 2010 o 10%) byl v období 2010 – 2015 překročen o desítky až stovky procent, a to zvláště v posledním sledovaném roce, což lze považovat za **úspěch činnosti destinační společnosti a destinačního managementu**.

Tabulka 2.2 – Plnění základního – kvantitativního cíle marketingové strategie

Stav k 31.12.	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho rezidenti	z toho nerezidenti
2010	10 546	9 382	1 164	28 369	26 090	2 279
2012	18 984	15 745	3 239	44 477	37 319	7 158
Index 2012/2010	1,80	1,68	2,78	1,57	1,43	3,14
2012*	19 123	15 874	3 249	44 944	37 764	7 180
Index 2012*/2010	1,81	1,69	2,79	1,58	1,45	3,15
2013*	19 371	16 576	2 795	44 152	38 515	5 637
Index 2013*/2010	1,84	1,77	2,40	1,56	1,48	2,47
2014*	18 161	14 824	3 337	43 438	36 272	7 166
Index 2014*/2010	1,72	1,58	2,87	1,53	1,39	3,14
2015*	20 906	16 877	4 029	43 438	36 272	7 166
Index 2015*/2010	1,98	1,80	3,46	1,53	1,39	3,14

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní, *revidovaná data

3. Výpočet příjmů z ubytovaných hostů v TO Poodří – Moravské Kravařsko

3.1 Stanovení průměrné útraty rezidentů a nerezidentů

V období 2011 - 2014 prováděla v letním a zimním období šetření průměrné denní útraty rezidentů agentura Ipsos Tambor ČR, a to pro státní agenturu CzechTourism. V roce 2015 již šetření neprobíhalo, nicméně, výsledky šetření v roce 2014 byly použity i pro rok 2015. Přepokládá se, že destinační společnost bude zajišťovat toto šetření v následujících letech vlastními silami. Šetření útraty nerezidentů (zahraničních hostů) prováděla v období 2011 – 2015 agentura STEM/MARK, a to na relevantních hraničních přechodech. Denní útraty zahrnují útraty za ubytování, stravu a nákupy. Doprava do destinace není zahrnuta. V tabulce 3.1 je patrný vývoj průměrné denní útraty ve sledovaném období za rezidenty a nerezidenty.

Tabulka 3.1 – vývoj průměrné denní útraty v období 2011 - 2014

Rok	Rezidenti (Kč)			Nerezidenti (Kč)
	léto	zima	průměr	
2011	527	678	602	1581
2012	484	643	563	1386
2013	544	603	574	1500
2014	565	599	582	1469

Zdroj: Ipsos Tambor ČR, STEM/MARK, zpracování vlastní

3.2 Vývoj příjmů z ubytovaných hostů v období 2012 - 2015

Tabulka 3.2 – Vývoj příjmů z ubytovaných hostů v období 2012 - 2015

Rok	Příjmy z ubytovaných hostů celkem (Kč)	z toho rezidenti (Kč)	z toho nerezidenti (Kč)
2012*	35 229 290	25 277 810	9 951 480
2013*	34 813 407	26 357 907	8 455 500
2014*	36 997 808	26 470 954	10 526 854
2015*	42 887 344	29 609 053	13 278 291

Zdroj: ČSÚ, Ipsos Tambor ČR, STEM/MARK, zpracování vlastní, *revidovaná data

Vývoj příjmů z ubytovaných hostů logicky odpovídá vývoji návštěvnosti, resp. vývoji počtu přenocování ve sledovaném období. Jsou patrné poměrně výrazné nárůsty v absolutních hodnotách, zejména v posledním sledovaném roce (2015, nárůst o 5,9 mil. Kč).

4. Kvalifikovaný odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu

Primární sférou se dle Českého systému kvality služeb rozumí zaměstnanost ve službách, které jsou poskytovány ve spojitosti s pobytem návštěvníka v destinaci (ubytovací a stravovací služby, služby průvodců a informačních center, doprovodné služby apod.). V rámci kvalifikovaného odhadu jsou uvažovány plné pracovní úvazky. Sekundární sférou se rozumí zaměstnanost ve službách či související výrobě, které by bez cestovního ruchu nemohly existovat (služby či výroby s vysokým podílem zákazníků z řad turistů či potenciálních turistů). V rámci kvalifikovaného odhadu jsou uvažovány plné i částečné pracovní úvazky, přičemž podíly těchto úvazků na celkových úvazcích nejsou rozlišeny. Terciální sférou se rozumí zaměstnanost především ve službách, v rámci kterých může dojít k interakci s turistou či jednodenním návštěvníkem (např. nákup zboží v obchodě, oprava auta, záchranná služba apod.). V rámci kvalifikovaného odhadu jsou uvažovány částečné úvazky, ale z dostupných dat nelze přesně určit, jak velké jsou. V tabulce 4.1. jsou uvedeny hodnoty pro období 2012 - 2015 a dále nárůst/pokles celkem za období 2012 - 2015.

Tabulka 4.1 – Kvalifikovaný odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu v období 2012 - 2015

Rok	Primární sféra	Sekundární sféra	Terciální sféra
2012	88	308	1541
2013	87	305	1523
2014	92	324	1619
2015	107	375	1876
Nárůst/pokles celkem	+22	+78	+394

Zdroj: příjmy z ubytovaných hostů, vlastní šetření, MPSV, ČSKS, zpracování vlastní

Zvyšováním příjmů z ubytovaných hostů logicky přibývá pracovních příležitostí zejména v dané sezóně. Žádoucí je ovšem nízká fluktuace pracovníků, kteří musí být náležitě vzděláni a proškoleni, aby byli schopni poskytovat služby hostům ve vysoké kvalitě. V dobře fungujících destinacích cestovního ruchu je totiž více než 60% návštěvnosti tvořeno hosty, kteří se vracejí nebo hosty, kteří přijeli do destinace na základě pozitivní reference. Když tedy uvážíme, že na vytvoření jednoho tzv. společensky účelného pracovního místa je z veřejných rozpočtů vynakládáno odhadem až 100 tis. Kč v daném roce (příspěvek zaměstnavateli v rozmezí 60 – 80 tis. Kč, mzdy pracovníků MPSV, režie MPSV apod.), pak cestovní ruch v TO Poodří - Moravské Kravařsko v období 2012 – 2015 s vysokou pravděpodobností uspořil veřejným rozpočtům značné prostředky jdoucí až do milionů korun.

5. Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z cestovního ruchu

V tabulce 5.1. jsou na základě studie KPMG kalkulovány příjmy veřejných rozpočtů z cestovního ruchu celkem, z toho příjmy státního rozpočtu (daně, odvody na sociální zabezpečení), příjmy krajského rozpočtu MSK a příjmy rozpočtů měst a obcí TO Poodří – Moravské Kravařsko (poplatky za ubytování, daně z nemovitostí apod). Jak již bylo výše uvedeno, v příjmech z cestovního ruchu nejsou zahrnuty příjmy z jednodenních návštěvníků, neboť ČSÚ nesleduje jednodenní návštěvnost.

Tabulka 5.1 – Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z cestovního ruchu v období 2012 – 2015

Stav k 31.12.	Příjmy veřejných rozpočtů celkem (Kč)	z toho státní rozpočet (Kč)	z toho krajské rozpočty (Kč)	z toho obecní rozpočty (Kč)
2012*	14 370 027	10 260 199	704 131	1 767 513
2013*	14 200 389	10 139 078	695 819	1 746 648
2014*	15 091 406	10 775 264	739 479	1 856 243
2015*	17 493 748	12 490 536	857 194	2 151 731

Zdroj: příjmy z ubytovaných hostů, KPMG, zpracování vlastní, * revidovaná data

Z údajů uvedených v tabulce 5.1 jsou patrné zvýšené výdaje veřejných rozpočtů v posledních dvou letech sledovaného období, které souvisí se zvýšenou návštěvností destinace. Z hlediska struktury veřejných rozpočtů jsou finanční prostředky odváděny především do státního rozpočtu. Přitom přímá podpora destinačních společností prostřednictvím zákona či relevantního státního programu zatím neexistuje a odpovědnost státu za podporu prokazatelně prospěšných organizací cestovního ruchu „supluje“ kraje, města a obce. V případě DM TO Poodří – Moravské Kravařsko, o.p.s. se tedy jedná o Moravskoslezský kraj a města a obce ležící v území turistické oblasti.

6. Závěry

1. Metodika hodnocení návštěvnosti slouží především k pochopení dopadů návštěvnosti na příjmy z cestovního ruchu, zaměstnanost a příjmy veřejných rozpočtů.
2. Vypočtené hodnoty nejsou přesnými čísly, nicméně, výpočty poskytují cenné údaje o trendech týkajících se relevantních dopadů cestovního ruchu a usnadňují zainteresovaným subjektům z veřejného i soukromého sektoru rozhodování o podpoře organizací cestovního ruchu v destinaci.
3. Jednotlivé ukazatele je vhodné aktualizovat jedenkrát za rok a s jejich využitím hodnotit činnost organizace cestovního ruchu v destinaci, přičemž je nutné vždy zohlednit vnější vlivy na destinaci (vývoj ekonomiky, klimatické podmínky během daného roku, bezpečnostní situace apod.).
4. V případě TO Poodří – Moravské Kravařsko je patrný pozitivní trend ve všech vypočtených ukazatelích a lze tedy konstatovat, že destinační management plní dobře své poslání.

7. Seznam tabulek

Tabulka 2.1 – Vývoj návštěvnosti v TO Poodří - Moravské Kravařsko

Tabulka 2.2 – Plnění základního – kvantitativního cíle marketingové strategie

Tabulka 3.1 – vývoj průměrné denní útraty v období 2011 – 2014

Tabulka 3.2 – Vývoj příjmů z ubytovaných hostů v období 2012 - 2015

Tabulka 4.1 – Kvalifikovaný odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu v období 2012 - 2015

Tabulka 5.1 – Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z cestovního ruchu v období 2012 – 2015